

שירות ליחידות בשדה

(או: דחיפה על שום מה?)

פתח דבר

בעיית שיטת ההספקה לכוחות הלוחמים הגה אחד הנושאים המעוררים מחלוקת רבה בשטח הלוגיסטיקה בצבאות העולם.

למעשה ההשקפות, שיש להן מהלכין, על הבעיה הנ"ל מוצאות את ביטויין באחת משתי השיטות הבאות: שיטת ה"משיכה" ושיטת ה"דחיפה".

לפי גורסי "הגמישות", (אשר מחייבים למעשה לרוב את שיטת ה"משיכה") חייבת שיטת ההספקה להיקבע בהתאם לכלל התנאים בהם פועלת עוצבה, כגון: מסיבות הלחימה, סוג הלחימה, תנאי השטח, רשת-דרכים, ועוד. תניאם אלה יקבעו אם היחידה "תמשוך", או שיחידות השירות "תחזקנה" את צרכיה עד לדרג המנהלתי שלה. יחידות השירות חייבות להיות בנויות כך, שתוכלנה לפעול לפי שתי השיטות כאחד.

לגישה הגמישה ניתן ע"י צבאות שונים פירוש כדלקמן: "הדרג הגבוה אחראי לכך שהדורגים הנמוכים, הכפופים לו, יקבלו את כל צרכיהם", קביעת האחריות — היא, אם כן, החשובה, ולא עצם נקיטת שיטה זו או אחרת.

הצדדים המתמודדים בויכוח זה אינם ערוכים בהתאם להשתייכותם החלית: הן בחילות הלוחמים והן ביחידות הסיוע והשירות מצויים מצדדיה של כל אחת מהשיטות.

נקודות-מוקד של הויכוח:

1. היש הכרח או אפשרות לקבוע מראש שיטת הספקה קבועה;
2. איזו משתי השיטות מתאימה יותר לחימה נידת.
3. איזו שיטה נוחה יותר ליחידות הצורכות.
4. משתי השיטות, איזו היא הנוחה יותר לסדרי העבודה-האפסנאית.
5. איזו משתיהן מנצלת בצורה יעילה יותר את כוח-האדם.
6. מהי השפעת הקשר על בחירת אחת משתי השיטות.
7. מה צריך להיות אופי יחידות-השירות.
8. מה צריך להיות אופי השירות הניתן ל- צרכנים.

חסירי הגישה הגמישה מה הם אומרים: אי אפשר לקבוע מראש שהשיטה חייבת להיות "משיכה" או "דחיפה", כשם שלא ניתן לקבוע מראש שצות-קרב יילחם באיגוף ימני או שמאלי.

השיטה תיקבע בהתחשב עם תנאי הלחימה.

השטה או זירת הקרבות; וכן בהתאם לכך, למי יינתן רכב ההובלה. דהיינו: אם יינתן הרכב לגורם המ- שרת — הוא ירחוף את האספקה, ואילו אם יינתן ליחידה הצורכת — היא תמשוך. השיקולים בענ- ין מתן הרכב ייעשו מתוך חישוב-כולל אשר יביא בחשבון את השפעת הרכב על שיטת האס- פקה. בחירת שיטה זו או אחרת ניתנת לידי המפקד, והוא ישתמש בה בהתאם לתנאים. בחירת השיטה תהיה חלק מהפתרון הטקטי- הכללי אשר עליו יחליט המפקד.

נימוקיהם של חסירי שיטת ה"משיכה":

1. המלחמה של היום היא בעלת אופי ניד. תנועתן המתמדת של היחידות-הצורכות בשטח מקשה על גורמי השירות למצוא אותן תוך סערת הקרב. במקרים רבים שיטת ה"משיכה" בלבד יש ביכולתה להבטיח שבא-כוח היחידה אמנם יגיע ליחידת השירות (בין שהמדובר הוא בסדנה, במתקן מוזן, או במצבורי-תחמושת) ושיחזור עם שיירת האספקה אל יחידתו. כאשר העוצבה או היחידה פועלת במבנה של צותות קרב, שיטת המשיכה מהווה את התשובה היחידה להבטחת הספקה סדירה.

אל המקום הנכון, ובכמות ואיכות נכונות. ואילו על יחידת השירות קשה יהיה לסמוך כי תוכל לבצע זאת, כאשר ברשימתה מספר ניכר של צרכנים אחרים, וכל יחידה נתונה אינה בגדר „בן-יחיד” לה. הדבר אמור במיוחד לגבי צרכנים דחופים, שאין לראותם מראש, ולגבי תנאי לחימה קשים.

3. שיטת ה„דחיפה” מחייבת החזקת כוח-אדם קבוע נוסף ביחידת-השירות לצרכי העמסה וליווי. ליחידות-הצורכות יש ממלא כוח-אדם מיוחד המיועד למטרה זו (בראש וראשונה — פלוגות-שירות, או מחלקות-שירות); וכן יש ביכולתן להיעזר ביתר קלות בכוח-האדם של אחת מיחידות-המשנה שבהן. ואילו הקפאת כוח-אדם ביחידת השירות, לצרכי העמסה, גורמת לאי-יעילות בשימוש בכוח-אדם.

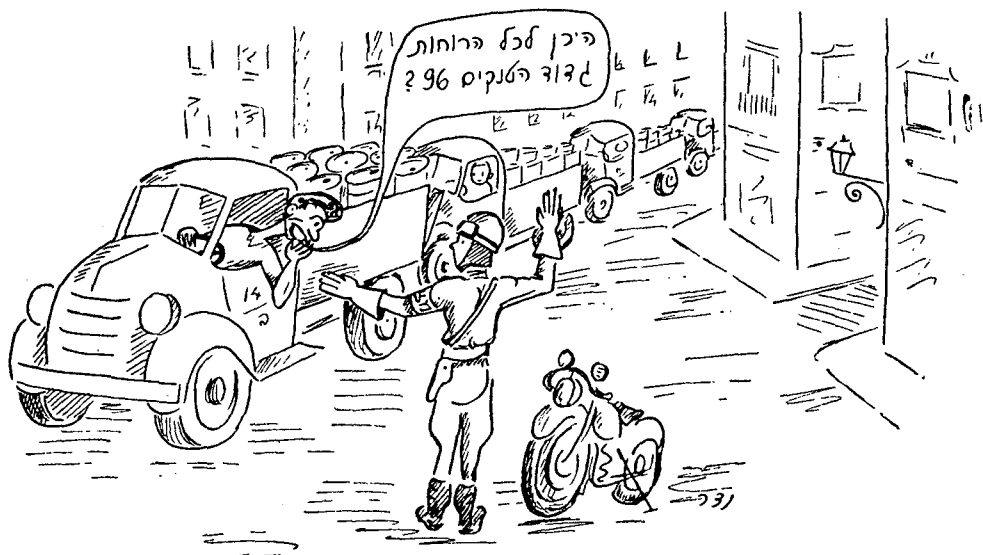
4. אגב המשיכה, יכול בא-כוחה של היחידה המושכת להחליט בו-במקום מה דרוש לו, ומה אינו צריך, להציע תחליפים, וכן להגיש דרישות לצרכים נוספים (ולפעמים — אף לקבלם בו במקום). באותו זמן עצמו, יש ביכולתו אף לבוא במגע עם כל הגורמים הלוגיסטיים שבדרג עורפי יותר, עם קציני-מטה ומתקנים, ולמסור ולקבל ידיעות, החיוניות בשטח פעולתו.

חסידי הגישה הגמישה, מה הם אומרים: אי-אפשר לקבוע-מראש שהשיטה חייבת להיות „משיכה” או „דחיפה”, כשם שלא ניתן לקבוע מראש שצות-קרוב ילחם ב-איגוף-ימני או שמאלי.

חסידי שיטת ה„משיכה” מה הם אומרים: היחידה-הצורכת רגישה יותר לצרכיה מכפי שיחידת-השירות מסוגלת להיות אי פעם. על כן יש בשיטת ה„משיכה” כדי להבטיח שצרכי היחידה-הלוחמת אמנם יגיעו בזמן הנכון, אל המקום הנכון ובכמות ואיכות נכונות.

חסידי שיטת ה„דחיפה” מה הם אומרים: אמנם נכון, אי-אפשר לקבוע מראש שצבא יילחם באיגוף-ימני (או שמאלי), דוקא. אולם אפשר לקבוע כעקרון שהצבא ישאף, למשל, ללחימה בדרך של „גישה עקיפה”.

2. היחידה הצורכת רגישה יותר לצרכיה מכפי שיחידת השירות מסוגלת להיות אי פעם. על כן יש בשיטת ה„משיכה” כדי להבטיח ש-צרכי היחידה-הלוחמת אמנם יגיעו בזמן הנכון.

קיימים אמצעי-עזר רבים בכדי לסייע לשירות ההספקה למצוא את היחידה המבוקשת...

את מושג הגמישות. גמישות מופרזת ובלתי מסוּדרת עלולה להיות בעוכריהם של כל שיטה ושל כל עקרון, ותמנע כל תרגול יציב. גמישות מעין זו (לא בשיטות הספקה בלבד — אלא גם גמישות יתר בנוהלים) מכריחה את המפקדים, ואת קציני המטה, לערוך הערכות מפורטות לעתים תכופות — ולהוציא פקודות מפורטות-ביותר.

הגמישות הנכונה מחייבת קביעת קו, גישה, עקרון, יציבים — ומתן אפשרות של סטיה, במקרה של צורך. לדוגמה: הגמישות אמנם קובעת שיחידת התותחנים הקטנה ביותר לתפֿעול תקין היא סוללה, וכי, לפיכך, עיקר האימון בחיל-התותחנים חייב להתרכז באימון התותחנים במסגרת סוללתית ובמסגרות הגדולות ממנה. אולם, במקרים מיוחדים, מניחה הגמישות להפעיל צמד תותחים, ואפילו תותח בודד.

גם במקרה בו אנו עוסקים, קיים עקרון — ובצדו נתונה אפשרות של סטיה ממנו. אכן, אין הגמישות באה במקום תכנית — אלא כהרחבה לה.

הגמישות — כשיטת-הספקה, עליה אנו דנים, — אינה מתנה כל קו והיא מכריחה את המפקדים וקציני המטה לעסוק בקביעת אורחי-עשייה מפורטים בכל מקרה ומקרה, תחת שהדבר יהיה בבחינת שיטה מתורגלת-מראש.

2. אופנה הנייד של המלחמה החדשה מש-

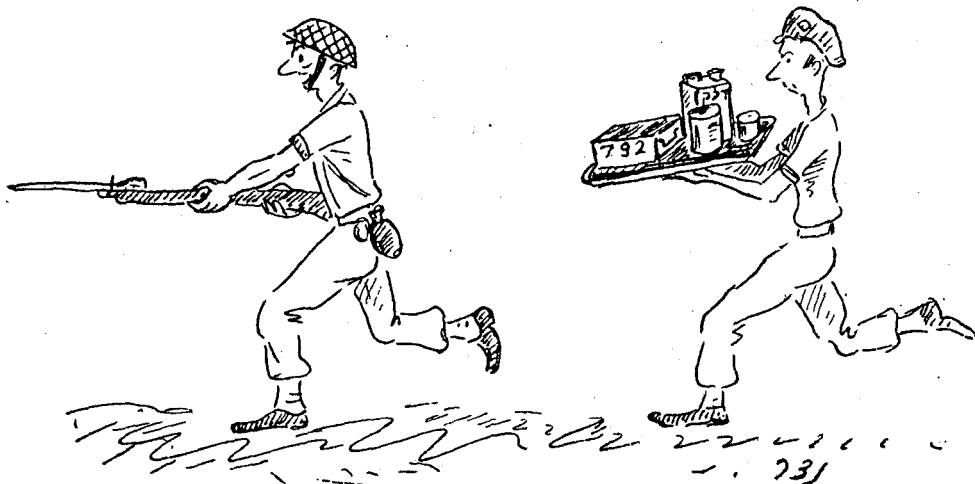
מש אחד הנימוקים החזקים לדוגלים בגמישות. אך לעומתם נאמר: נימוק הניידות יכול לשמש רק במקרה של פעולה מתקפתית. לגבי הגנה, נופל נימוק זה. בהגנה אפשר למצוא את הצרכנים בקלות יחסית, מפני שהללו נמצאים לרוב במקום קבוע. גם העברתם מגורה לגורה נעשית לפי תכנון מוקדם, הידוע לכל גורמי-המטה שבעוצבה — כולל מפקדת יחידות-השירות.

נכון אמנם שבתנאי מתקפה קל יותר ליחידה לוחמת למצוא את יחידת השירות מאשר להיפך. אולם קלות זו אינה אלא קלות במציאת המקום בלבד. למעשה, משנסכם את כל הבחינות, קשה יותר ליחידה למשוך, בעת שהיא תוקפת, מאשר בכל זמן אחר. במתקפה חייב כל מאמץ היחידה להיות מופנה קדימה, ולא להתפצל: בחלקו — קדימה, ובחלקו — אחורה. ביחידה תוקפת מוטל על גורמי-השירות ה"אורגניים" שלה מאמץ על-יון על מנת לקיים זרם הספקה-יופיוני תקין בינה לבין יחידות-המשנה שלה (פלוגות, סוללות וכו'). מלאכה זו, במידה והיא נעשית באורח תכליתי, מעסיקה ללא ספק את כל גורמי-השירות שביחידה, ובמשך כל שעות היממה.

ברוב הצבאות, ובתוכם אף אלה הדוגלים ב"גישה הגמישה", מקיימים את שיטת ה"דחיפה" במספר שטחים גם בהווה. לדוגמא: פיוני פצוץ עים והספקת תחמושת ארטילרית, והרי באותה מידה שהאמבולנס החטיבתי מסוגל למצוא את

במתקפה חייב כל מאמץ היחידה להיות מופנה קדימה, ולא להתפצל: בחלקו — קדימה, ובחלקו — אחורה.

אין למתוח את המושג "שירות" עד בלי די...

כבר זמן ניכר לפני כן, ועל כן מסוגלת היא להבטיח שאמנם תגיע ההספקה הדרושה עם בואה של יחידת-המשנה גופה, או זמן קצר לאחר מכן. הסדר זה ימנע מצבים (הקורים לעתים קרובות, הן במבצעים והן בתמרונים) בהם נשא-רות פלוגות טנקים או פלוגות רגלים בלי הספיקה לפעמים למשך 18 שעות רצופות.

אכן, עבודת-מטה מעולה וכושר ארגון והתמצאות דרושים בהתקפה כדי שיובטח להם כי אמנם תגיע ההספקה ליעדה בדרך זו של "דחיפה"; אולם הלא זהו יעודו של חיל-שירות וזכות קיומו היא בשירות שהוא נותן. כשם שחייל ביחידה-לוחמת נותן את מלוא יכולתו הפיסית והפסיכית ללחימה, כן חייבים איש-יחידת-השירות כפרט — ויחידת-השירות כיחידה — במאמץ שכלי ופיסי מכסימלי כדי להבטיח שכל הדרוש יגיע ללוחם למרות כל הקשיים.

3. יחידת-השירות חייבת להיות רגישה ל צרכי היחידה-הצורכת. אם יחידה-לוחמת עומדת על דעתה ל"משוך" דוקא, הרי מסתבר שאין היא בוטחת ביחידת-השירות. אי בטחון זה יש לשרש על ידי שירות מעולה וקבוע. לאחר כמה נסיונות מוצלחים, אין ספק שהיחידה-הצורכת תסכים ברצון להסדר החדש. מחובתה של יחידת השירות, או של קצין-המטה המתאם אותה, "להצמיד את האוזן" לדופק הקרב; ובראש-ורא-

נקודת-האיסוף הגדודית — יכולה אף שיירת-ההספקה למצוא את דרג א' הגדודי.

מבחינה מעשית אין הבעיה חמורה כל כך. ברוב המקרים של המקרים נמצאת היחידה בסביבתו של ציר-העוצבה (בין שזו תיקרא רגלי-מנט, או בריגדה, או חטיבה, וכו'). כל העתקה של עוצבה מגורה לגורה ידועה לכל גורמי-המטה.

מן הרגע ששיירת-ההספקה מגיעה אל הציר-העוצבתי, קיימים אמצעי-עזר רבים בכדי לסייע לה למצוא את היחידה המבוקשת; — החל מ-משטרה צבאית-עוצבתית, המשך בשילוט פקחי-היסעים, מורי דרך יחידתיים וגמור ביחידות-העורפיות של העוצבה, כגון סדנאות, מטות עורפיים וכו' (בכל אחד מאלה אפשר להיעזר וזה במקרה שהמקום המדויק של היחידה אינו ידוע).

תוך כדי התקפה יש ומשתנה מבנם של צוות-קרב. כתוצאה מכך מגיעות לעתים אל צות קרב יחידות-משנה החסרות כל הספקה, ובעיקר מזון, דלק ותחמושת. לצות-קרב אליו צורפה יחידת-משנה כזאת, אין מלאי שיספיק גם לצרכי ה"אורחים".

אולם בעוד שלגבי צות-הקרב הנ"ל יש משום הפתעה (על כל פנים — יחסית) בבואם של ה-אורחים, הרי יודעת המפקדה הממונה על כך

שונה — לראות את הנולד. לגביהם חייבת כל יחידה להיות בבחינת „בת יחידה“, כשם שכל פלוגה הנה בגדר „בת יחידה“ למג"ד.

4. אשר לכוח-אדם הדרוש לצרכי העמסה. יש לבחון את טיבו המהותי של כוח האדם שבכל סוגי-יחידות.

היקף כוח-האדם המנהלתי ביחידה הלוחמת הוא מינימלי, והוא מיועד למילוי כל המשימות שבחנות היחידה. במידה שהוא מסוגל לבצע אף פעולות נוספות — כגון „נסיעות לאחור“, העמסה וכו' — יש לקצו, בהיותו גורם המסרב את היחידה הלוחמת. אולם האמת היא, שלצורך העמסה שולחים לרוב חיילים מיחידות המשנה (סיירים, תותחנים וכו') יחד עם האפסנאי או הספק — דבר המהווה בזבוז כוח-אדם מאומן והמחליש את כוח-הבריצוע של היחידה.

את בעית ההעמסה ביחידות-השירות אפשר לפתור ע"י מתן אמצעי-העמסה מיכניים, או מתן כוח אדם שמסיבות שונות אי-אפשר להכ-לילו ביחידות לוחמות.

5. אי-אפשר לבטל כלאחר-יד את בעית הקשר הבלתי-אמצעי, הכרוכה בשיטת ה„דחיפה“. אולם על ידי עבודת-מטה נכונה, על ידי ביקור ריהם של קציני-מטה של הדרג הגבוה, ומפקדי יחידות-השירות, ביחידות-הלוחמות — ניתן ל-הבטיח השגת פרטים מלאים ועדכניים בדבר המצב ועל צרכי ה„צרכנים“. מושג ברור על

תמונת ההתפתחות המבצעית. שיינתן ברציפות לכל קציני-המטה, ימנע בעד תקלות הרבה. בכלל, רצוי שזרימת המבקרים תהיה קדימה, ולא אחורה (עם כל האי-נוחיות הקשורה לעתים בכך...)

6. שיטת ה„דחיפה“ מחייבת אמצעי-קשר יעילים ועבודת-מטה תכליתית. אכן, גם לחימה טובה מחייבת את אלה. גם מודיעין טוב מחייבם. גם ויסות וטיפול יעילים בכוח-אדם מחייבים את אלה. לקשר מנהלתי מעולה יש לשאוף בה במי-דה ממש שיש לשאוף לקשר מבצעי יעיל. רשת-קשר מנהלתית, תהא שיטת ההספקה כאשר תהיה, היא בבחינת הכרח במבצעים.

7. בעיות הניידות והפיצול של יחידות-השירות חייבות למצוא את פתרונן לאור צרכי היחידות אותן הן משרתות.

יחידות-השירות בשדה חייבות להיות ניידות וניתנות לפיצול, ולצירוף לעוצבות, בהתאם למ-שימות. באם אין הדבר כך (מוסיפים בשמץ-של-ציניות חסידי שיטת ה„דחיפה“) „נקשר את היחידות-הלוחמות עם סיטונאי-מכולת, משקים-חקלאיים וסדנאות אורחיות שבסביבה“.

8. המהפכה העיקרית חייבת להיעשות לא בשיטות ההספקה. גם השיטה הנוכחית, כפי שהנה מנוסחת בתקנוני-שדה וחברות-הדרכה, מסוגלת „לעכל“ את השינוי המוצע.

„המהפכה“ חייבת להיעשות במנטליות (אורח

תפקיד גורמי-השירות לשרת בכל התנאים, בכל השטחים ולשאוף בכל לנוחיותם של הצרכנים...

הרי יעשו זאת על חשבון משימתם העיקרית.
שהיא לחימה או מתן סיוע.

★ ★ ★

נגד נימוקיהם של בעלי "הגישא הגמישה"
יש ונשמעת הטענה כי הם טכניים בלבד, מאחר
שהללו לרוב מקישים: "משום-מה קשה לעשות
זאת?" ואילו הנימוקים בעד שיטת הדחיפה הם,
לפי טענה זו, ענייניים.

מה מאזן הנימוקים?

האם שמירה על השיטה הקיימת היא פרי
אינרציה, או פרי לימוד וגסיון? האם התפתחות
מדע הלחימה מחייבת מהפכה גם בשטח זה ומה
מהות מהפכה זאת?
על כך חייב כל צבא חדש לתת את תשובתו.

המחשבה של נושאי כל הגורמים הפועלים
שבצבא: — גורמי הלחימה, הסיוע והשירות.

על גורמי-השירות להבין שהם מהווים חלק
ממכונת-הלחימה הכוללת, אשר יעודה — לחימה
תכליתית וחסכונית. תפקידם לשרת בכל התנ-
אים, בכל השטחים — ולשאוף בכל לנחיותם
של הצרכנים.

ואילו על גורמי-הלחימה (וכן — גורמי ה-
סיוע) ללמוד לסמוך על אחרים: על תותחנים
— שיתנו את האש לפי תכנית-האש, על יחידת-
הדלק — שאמנם תביא את הדלק לחניון-הטנקים
* במועדו וכיו"ב. כי ככל שירצו, "להבטיח את
עצמם" ע"י נשיאת מלאי מיותר עמם, או ע"י
משיכה (במקרה ואין הכרח אוביקטיבי לכך).

הפעולה, ולא המחשבה, מכריעה בגורל האומה.

אולם, אף כי אין צורך לאומה סכרת פעולה, הרי
אין בכוח הפעולה לחולל דבר מבצדי המחשבה
המדריכה אותה.

(סרינשקה)

מטה-כללי וקציניו — (סוף מעמוד 15)

"קפיציות" נפשית — כושר-הסתגלות מהיר —
תקיפות וכושר-רצון — ועם זאת, הנכונית, והכושר,
לעשות רבות מבלי רצון להתבלט אישית; —
וכן היכולת שלא לשכוח לעולם כי כל תכליתה
של המלחמה אינה אלא השגת השלום. כזה הינו
טיפוס הקצין אשר יש לטפחו לצורך השירות
במטה-הכללי.

ה"מרץ" דוקא במלחמת התנועה החדשה, אשר
בה, יש ותוך פרקי זמן קצרים ביותר, משתנים
מיסודם מצבי-המבצעים.
וכך מסתכמת לפנינו "רשימת התכונות הנד-
רשות": —
— רמה גבוהה של אחריות מוסרית —
אהבת-מולדת-מושרשת — גמישות-מחשבה —